Lēmuma pieņemšanas algoritms pacientu, t.sk. Sociālās aprūpes centros (SAC), kuriem ir diagnosticēta Covid – 19 saslimšana vai pastāv pamatotas aizdomas par to, pirmsslimnīcas etapā nogādāšanas/ ārstēšanās vietas izvēlei (pielikums izteikts jaunā redakcijā)

Covid -19 saslimšanas klīniskās pazīmes – skatīt gadījuma definīciju 1. pielikumā

I. Viegla saslimšanas norise:
- samaņa skaidra
- paaugstināta ķermeņa temperatūra, pārsvarā līdz **38^{0}C**
- elpo brīvi, elpošanas frekvence **12-20 reizes/min**
- **SpO$_2$ ≥94%** bez O$_2$ atbalsta;
- pulsa frekvence- **51-90 reizes/min**
- **SAS > 110** mmHgst.

II. Vidēji smaga saslimšanas norise **(papildus vieglas norises pazīmēm):**
- elpas trūkums, aizdusa pēc piepūles, kas saistāma ar saslimšanas epizodi
- neirolabilitāte - panika, trauksme
- ķermeņa temperatūra līdz **39^{0}C**
- elpošanas frekvence < **25 reizēm/min**
- **SpO$_2$** bez O$_2$ atbalsta **< 94%,** bet ar O$_2$ atbalstu ≥ 94 %;
- pulsa frekvence - **91-130 reizes/min**
- SAS > **90** mmHgst.

III. Smaga saslimšanas norise **(atšķirības no vieglas un vidējas norises pazīmēm):**
- **hipoksijas vai hipoperfūzijas** pazīmes (samaņas traucējumi, hipotensija, anūrija, sāpes krūtīs u.c.)
- **smaga dispnoe** (miera dispnoe, grūtības runāt pilnos teikumos)
- ķermeņa temperatūra > **39^{0}C** vai **< 35^{0}C**
- elpošanas frekvence **>25 reizēm/min**
- **SpO$_2$ < 90 %** vai ar O$_2$ atbalstu **< 94%**
- pulsa frekvence **> 130 reizes/min**
- SAS **≤ 90 vai ≥ 220** mmHgst

- **NAV** hronisku saslimšanu akūtā vai dekompensētā stadijā **UN**
- **IR** iespēja nodrošināt ambulatoru uzraudzību/ saņemt medicīnisko palīdzību

→ Ārstēšanās ambulatori ģimenes ārsta uzraudzībā, t.sk. SAC, ja ir iespēja nodrošināt izolāciju un ārstēšanu

- **IR** hroniskas saslimšanas paasinājums vai tā ir dekompensētā stadijā **VAI**
- **NAV** iespējas nodrošināt ambulatoru uzraudzību/ saņemt medicīnisko palīdzību

→ **C**

- **IR** cita akūta somatiska saslimšana vai trauma, kuras ārstēšana iespējama tikai atbilstošā slimnīcā

→ **A**

- **IR** smagas blakusslimības, kas var ietekmēt iznākumu

→ **C**

- **NAV** smagu blakusslimību, kas var ietekmēt iznākumu

→ **A**

- **IR** cita akūta somatiska saslimšana vai trauma, kuras ārstēšana iespējama tikai atbilstošā slimnīcā

→ **A**

- **IR** smagas blakusslimības, kas var ietekmēt iznākumu

→ **C**

Smagas blakusslimības, kas var ietekmēt iznākumu (pēdējo 6 mēn. laikā)**:**
Jebkura cēloņa **sirds apstāšanās** pēdējo 3 gadu laikā
Hroniska saslimšana, kas izraisa: • ≥ 3 reizes ārstēšanos slimnīcā pēdējā gadā • ≥ 4 nedēļas nepārtrauktu ārstēšanos slimnīcā ar esošo saslimšanu
Sastrēguma sirds mazspēja ar miera vai minimālas slodzes simptomiem (III – IV f. kl. NYHA)
Hroniska plaušu slimība ar simptomiem miera stāvoklī vai minimālas slodzes laikā
Smags un neatgriezenisks **neiroloģisks stāvoklis,** ieskaitot demenci
Hroniska nozīmīga aknu saslimšana
Hroniska nieru slimība beigu stadijā, nepieciešama NAT
Malignitāte – hematoloģiska vai ar attālām metastāzēm
Kompromitēta imūnsistēma – iedzimti, iegūti vai sekundāri traucējumi

Slimnīcu kodi:
A -KUS, RS
B - 2.-3. līmeņa slimnīcas
C- Covid slimnīcas/nodaļas

Lēmums par katra pacienta nogādāšanas/ārstēšanās vietu tiek pieņemts, ņemot vērā Covid – 19 saslimšanas norisi, pacienta dzīvībai svarīgo orgānu funkciju rādītājus, objektīvās izmeklēšanas rezultātus, kurus brigādes vadītājs iegūst izsaukuma izpildes laikā, izmeklējot pacientu, kā arī citas akūtas vai hroniskas slimības un, izvērtējot transportēšanas riskus. **Lēmumu pieņem** OVC galvenais dežūrārsts kopā ar brigādes vadītāju, nepieciešamības gadījumā konsultācijā iesaistot OVC vecāko dežūrārstu un SMC speciālistu. Kā atbalsts NMP nodrošināšanai pacientam, izsaukuma izpildē var tikt iesaistīta ārsta – speciālista, reanimācijas vai intensīvās terapijas brigāde.

Pacienti, kuriem **tiek diagnosticēts hroniskas saslimšanas paasinājums**, **nepieciešama ārstēšanās turpināšana slimnīcā** un **nav** simptomu un epidemioloģiskās anamnēzes, kas liecina par Covid - 19 saslimšanu, pēc ārstēšanās A slimnīcā, tiek nogādāti B slimnīcās.

Pacienti, kuriem **ir diagnosticēts COVID-19**, un pēc ārstēšanās A slimnīcā **nepieciešama ārstēšanās turpināšana medicīnas personāla uzraudzībā, tiek nogādāti** C slimnīcās**.**

Atsauces:

1. Clinical Spectrum of SARS-CoV-2 Infection- https://www.covid19treatmentguidelines.nih.gov/overview/clinical-spectrum/
2. Interim Clinical Guidance for Management of Patients with Confirmed Coronavirus Disease (COVID-19)- https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/clinical-guidance-management-patients.html
3. UK Intensive Care Society - Clinical Guidance: Assessing whether COVID-19 patients will benefit from critical care, and an objective approach to capacity challenges: https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1751143720948537